

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ  
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
КАФЕДРА ФАРМАКОГНОЗІЇ ТА НУТРИЦІОЛОГІЇ

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE  
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE  
NATIONAL ACADEMY OF HIGHER EDUCATION OF SCIENCES OF UKRAINE  
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY  
DEPARTMENT OF PHARMACOGNOSY AND NUTRICIOLOGY

**СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ НАУКИ  
В СТВОРЕННІ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ  
І ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК, ЩО МІСТЯТЬ КОМПОНЕНТИ  
ПРИРОДНОГО ПОХОДЖЕННЯ**

**CURRENT APPROACHES OF PHARMACEUTICAL SCIENCE IN  
DEVELOPMENT AND STANDARDIZATION OF MEDICINES AND  
DIETARY SUPPLEMENTS THAT CONTAIN COMPONENTS OF  
NATURAL ORIGIN**

**Матеріали VII Міжнародної науково-практичної  
інтернет-конференції**

**The Proceedings of the VII International Scientific and Practical  
Internet-Conference**

ХАРКІВ  
KHARKIV  
2025

*officinale*, *Mucuna prurita*, *Cinnamomum verum*, *Mesua ferrea*, *Basella alba* etc. Антистесовий комплекс Worry Free Maharishi Ayured, Індія містить порошковану сировину *Withania somnifera*, *Nardostachys jatamansi*, *Glycyrrhiza glabra*, *Alpinia galanga*, *Convolvulus pluricaulis*, *Centella asiatica* та екстракт *Tinospora cordifolia*. У дієтичних добавках американського виробництва в якості складових додають женьшень, куркуму, родіолу, цинк, магній тощо.

На основі ашваганди роблять джеми, жувальні цукерки, соки. У косметології входить в адаптогенні креми в якості омолоджуючого агента, лосьйони, ліфтинг-засоби, anti-age-сироватки тощо.

**Висновки.** Зважаючи на ступінь вивченості рослини, інтенсивність фітохімічних та фармакологічних досліджень, отримані результати та не зважаючи на те, що сировина є імпортованою, *Withania somnifera* є перспективним джерелом сировини для створення нових рослинних адаптогенів, особливо у комбінованому чи комплексному вигляді.

#### **Список літератури:**

1. Ashwagandha (*Withania somnifera* L.) – The plant with proven health-promoting properties. / M. Połumackanycz, A. Forencewicz, M. Wesołowski, A. Viapiana // *Farm. Pol.* 2020. Vol. 76. P. 442–447. doi: 10.32383/farmpol/127824.
2. Ashwagandha (*Withania somnifera*) – Current Research on the Health-Promoting Activities: A Narrative Review. / P. Mikulska, M. Malinowska, M. Ignacyk, et al. // *Pharmaceutics*. 2023. Vol. 24, Issue 15(4). P. 1057. doi: 10.3390/pharmaceutics15041057.
3. Lopresti Adrian L., Smith Stephen J. Ashwagandha (*Withania somnifera*) for the treatment and enhancement of mental and physical conditions: A systematic review of human trials. *Journal of Herbal Medicine*. 2021. Vol. 28. P. 100434. <https://doi.org/10.1016/j.hermed.2021.100434>
4. Role of Standardized Plant Extracts in Controlling Alcohol Withdrawal Syndrome – An Experimental Study. / I. M. Haque, A. Mishra, B. S. Kalra, S. Chawla // *Brain Sci.* 2021. Vol. 11. P. 919. doi: 10.3390/brainsci11070919.
5. Sprengel M., Laskowski R. & Jost Z. *Withania somnifera* (Ashwagandha) supplementation: a review of its mechanisms, health benefits, and role in sports performance. *Nutr. Metab. (Lond)*. 2025. Vol. 22, P. 9 <https://doi.org/10.1186/s12986-025-00902-7>.

### **АПІТЕРАПІЯ, ЯК СКЛАДОВА ФАРМАКОТЕРАПІЇ СТРЕСОВИХ СТАНІВ**

**Хворост О. П.<sup>1</sup>, Шничак О. С.<sup>1</sup>, Рудник А. М.<sup>2</sup>, Скребцова К. С.<sup>1</sup>**

**1 – Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна**

**2 – Запорізький державний медико-фармацевтичний університет, м.  
Запоріжжя, Україна**

**Вступ.** Одним із напрямків «альтернативної» фармакотерапії стресових станів є апітерапія – лікування та профілактика різних захворювань з використанням методу *анітоксинотерапії* (або *бджоловжалення*) отрутою бджолою та лікарськими засобами на основі стандартизованих субстанцій

продуктів бджільництва, зокрема меду, прополісу, обніжжя бджолиного (квіткового пилку), перги, маточного молочка, воску бджолиного тощо [1].

**Мета** – аналіз стану застосування апітерапії у комплексній фармакотерапії різних захворювань та при стресових станах.

**Матеріали та методи:** контент-аналіз літературних джерел.

**Результати.** В Україні сучасна апітерапія розвивається за двома основними напрямками: перший – використання продуктів бджільництва (прополісу, меду, пилку, перги, маточного молочка та ін.) як комбінованих дієтичних добавок до харчових продуктів та вивчення їх впливу на організм людини; другий – виробництво нових лікарських засобів на основі стандартизованих вітчизняних біологічно активних субстанцій продуктів бджільництва.

Незалежні дослідження результатів сеансів апітерапії близького контакту пацієнтів з бджолиними сім'ями показали перспективи використання цієї фізіотерапевтичної методики з метою профілактики та лікування ряду захворювань серцево-судинної системи, при якому у пацієнтів спостерігалось зниження частоти серцевих скорочень, збільшення ударної потужності серцевого м'яза та зниження артеріального тиску, а також органів дихальної системи і вегетативної нервової системи. Також у деяких пацієнтів спостерігалися ознаки поліпшення нейрогуморальної регуляції, балансу симпатичної та парасимпатичної систем, зменшення стресорної готовності організму.

**Висновки.** Таким чином, можливе припущення щодо успішного прогнозування використання методу апітерапії з метою підвищення стресостійкості організму людини в цілому, однак слід завжди перед застосуванням методу апітоксинотерапії ретельно перевірити готовність пацієнта щодо планового перенесення організмом отрути бджолиної у зв'язку з виявленням алергізувальних властивостей останньої та запобіганню виникнення ознак анафілактичного шоку у пацієнтів, яким отрута бджолина та деякі продукти бджільництва категорично заборонені.

#### **Список літератури:**

1. Modern medical science and education in Ukraine and EU countries: imperatives, transformation, development vectors : Collective monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2021. P. 101-117.

## **ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПРИ ОЖИРІННІ**

***Шаповал Т. О. Кабачна А.В.***

**Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика,  
м. Київ, Україна**

**Вступ.** Дослідження останніх років свідчать, що 30–70% дорослих у всьому світі мають надлишкову масу тіла, а 10–30% страждають на ожиріння. Поширеність ожиріння зростає стрімко як у розвинених, так і в країнах, що розвиваються. У контексті боротьби з ожирінням, дієтичні добавки (харчові

|                                                                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ВИЧАВКИ ВІНОГРАДУ СОРТУ ОДЕСЬКИЙ ЧОРНИЙ – ДЖЕРЕЛО<br>СИРОВИНИ ДЛЯ ДІЄТИЧНОЇ ДОБАВКИ<br><i>Сумська О.П., Поліщук Б.С.</i> .....                                                          | 188 |
| РЕСУРСОЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ І ФЕНОЛОГІЧНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ<br><i>ANEMONE NEMOROSA L.</i><br><i>Тузін Л.М., Грицик А.Р.</i> .....                                                             | 190 |
| СПЕКТРАЛЬНИЙ АНАЛІЗ КВІТОК ІНВАЗІЙНОГО ВИДУ <i>AMBROSIA</i><br><i>ARTEMISIIFOLIA L.</i><br><i>Феденко В.С.</i> .....                                                                    | 191 |
| <i>WITHANIA SOMNIFERA</i> (АШВАГАНДА) – ПЕРСПЕКТИВНЕ ДЖЕРЕЛО<br>СУЧАСНИХ АДАПТОГЕННИХ ЗАСОБІВ<br><i>Хворост О. П., Рудник А. М., Скребцова К. С.</i> .....                              | 193 |
| АПІТЕРАПІЯ, ЯК СКЛАДОВА ФАРМАКОТЕРАПІЇ СТРЕСОВИХ СТАНІВ<br><i>Хворост О. П., Шпичак О. С., Рудник А. М., Скребцова К. С.</i> .....                                                      | 195 |
| ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК, ЩО<br>ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ПРИ ОЖИРІННІ<br><i>Шаповал Т. О. Кабачна А.В.</i> .....                                                          | 196 |
| ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ РОСЛИННОЇ<br>СИРОВИНИ МАЛОПОШИРЕНИХ ВИДІВ ПЛОДОВИХ РОСЛИН ДЛЯ<br>ВИКОРИСТАННЯ У КОСМЕТОЛОГІЇ<br><i>Швадченко А. Ю., Кустовська А. В.</i> ..... | 197 |
| АНАЛІЗ РИНКУ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ<br><i>Шевченко В. О., Сагайдак-Нікітюк Р. В., Ролік-Аттія С. М.,</i><br><i>Паливода П. В.</i> .....                                          | 200 |
| ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕКСТРАКТУ ВІНОГРАДУ ДІВОЧОГО<br>П'ЯТИЛИСТОГО В ТЕХНОЛОГІЇ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ<br><i>Ящук Б.О., Коновалова О.Ю.</i> .....                                       | 202 |